

BØRNEfondens hørings svar til 'Verden 2030' Danmarks udviklingspolitiske og humanitære strategi

BØRNEfonden har med interesse læst udkastet til Danmarks udviklingspolitiske og humanitære strategi 'Verden 2030', som rummer mange gode elementer. Overordnet ser BØRNEfonden et behov for at nytænke dansk udviklingsbistand. Det gælder i retning af flere tværgående indsats på tværs af sektorer, bedre muligheder for at skabe helhedsorienterede og integrerede løsninger og en ny måde at administrere bistanden på. BØRNEfonden er glade for at se, at den nye strategi tager skridt i denne retning og opfordrer til yderligere nytænkning, hvilket vil fremgå af hørings svaret.

Det er positivt, at udkastet til den nye udviklingsstrategi tager udgangspunkt i de nye verdensmål, og at princippet om "leave no one behind" spiller en central rolle. BØRNEfonden vil understrege, at verdensmålenes indbyrdes afhængighed kræver et nyt målfokus frem for et sektorfokus, hvor grundlæggende udfordringer adresseres via en integreret tilgang. BØRNEfonden anbefaler derudover at fokusere indsatsen primært i de lande, der har størst behov med fokus på de fattige, skrøbelige lande og regioner. Herunder Vestafrika, som i disse år har store udfordringer med migration og radikaliserings, som også påvirker Danmark og Europa.

Unge som dansk mærkesag

Det glæder BØRNEfonden, at udviklingsstrategien har fokus på unge som en ny dansk mærkesag og sætter et "uformelt verdensmål 18". Det er essentielt at investere i unges adgang til uddannelse, sundhed og jobs, og anerkendelsen af unge som demokratiske forandringsagenter er vigtig. Netop at styrke unges rettigheder og muligheder for at deltage og have indflydelse i samfundet og bestemme over eget liv og krop og øge deres økonomiske muligheder betragter BØRNEfonden som et grundelement i at skabe varig og positiv udvikling samt fred og stabilitet. Vi foreslår, at strategien under overskriften 'Unge som kompetente erhvervsaktive forandringsagenter' tilføjer de indsatsområder, som er nødvendige at sætte ind over for i arbejdet med de unge:

- Relevante kompetencer – både tekniske såvel som faglige
- Seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder tilpasset unges behov
- Livsfærdigheder – de unges rolle som forandringsagenter styrkes gennem rettigheder og organisering
- Investeringer, økonomisk aktivitet og jobskabelse

Hvis de unge skal have en chance for reelt at være erhvervsaktive, kræver det investeringer og jobskabelse. Det kræver, at der er risikovillig kapital til rådighed – både i forhold til danske investorer og lokale. I en ny udviklingsstrategi bør der derfor indtænkes initiativer som lempelser og imødegår risikoen for investorer, og forretningsudvikling skal tænkes ind på tværs af indsats. BØRNEfonden foreslår derfor, at der inden for alle bevillinger afsættes en risikopulje til forretningsudvikling på eksempelvis 10 % af bevillingen. Denne pulje skal så bruges til at lave lokal forretningsudvikling med fokus på lokal beskæftigelse og være friholdt de traditionelle krav om målopfyldelse.

Internationalt bør Danmark tage en førerposition på arbejdet med det uformelle mål 18 om unge. Vi har i Danmark stærke kompetencer på ungeområdet særligt i forhold til organisering af unge, uddannelse og sundhed samt ikke mindst understøttelsen af unge iværksættere, som vi kan bringe i spil internationalt og dermed styrke ungeindsatsen.

Kriser rammer altid børn og unge hårdest. De er ekstra sårbare i forbindelse med konflikt og krig, og en undersøgelse, som BØRNEfonden har lavet sammen med en række andre organisationer viser, at antallene af vold og overgreb mod børn og unge er signifikant højere end andre befolkningsgrupper. Krig og konflikt, vold og udnyttelse har konsekvenser for børn og unge langt ind i voksenlivet og har betydning for deres fremtidige udvikling. Beskyttelse af børn og unge bør derfor også være en prioriteret indsats i strategien.

Nye partnerskaber

Med SDG mål 17 er der kommet et tiltrængt fokus på at tænke nye aktører ind i udviklingsbistanden som en absolut nødvendighed for at kunne nå målene. Derfor hilser BØRNEfonden udviklingsstrategiens tilvalg af mål 17 som et gennemgående mål velkommen. Vi mener en prioritering af mål 17 er vigtigt, ikke kun i forhold til at finansiere gennemførelsen af de nye verdensmål, men også i forhold til at skabe ny viden, innovation og resultater.

Desuden glæder det BØRNEfonden at civilsamfundet er fremhævet som en værdifuld aktør, og at det ses som en naturlig partner for erhvervsliv og øvrige partnere. Hvis vi skal nå i mål med strategien, kræver det netop, at der gøres endeligt op med kassetænkningen bedst illustreret ved de mange forskellige puljer, som har hvert sit regelsæt og princip for, hvem der kan søge. Der er alt for stor fokus på aktørtyper og mindre på de ønskede mål i modtagerlandene. BØRNEfonden foreslår derfor:

- At der som før nævnt indlejres puljer til forretningsudvikling i alle bevillinger
- At erhvervsinstrumenterne har overordnet fokus på at skabe bæredygtig økonomisk udvikling og ordentlige jobs
- At der prioriteres finansiering til partnerskaber på tværs af sektorer mellem den offentlige og private sektor og civilsamfundet.
- At den samlede erhvervsindsats skal fokusere på investeringsfremme og være både fleksibel og risikovillig og dermed i højere grad (end rigide og fastlåste vurderingskriterier) vurderes på mulighederne i forhold til forretningsidé, vækstpotentiale, bæredygtighed og nytænkning.
- Virksomheder, både lokale, nationale og internationale, inddrages i opbygningen og uddannelse af den lokale arbejdsstyrke.

Ny administration af bistanden

Udkastet til den nye udviklingsstrategi lægger op til en ny administration af bistanden, hvilket BØRNEfonden tager meget vel imod.

Der er behov for en nytænkning af, hvordan bistanden administreres, så Danmark kan agere mere responsivt i forhold til lokale udfordringer og arbejde i egentlige partnerskaber.

Det første vigtige skridt i den retning er allerede taget med indførelsen af landeprogrammer frem for sektorprogrammer. Det er vigtigt, at bistanden bruges effektivt til at bekæmpe de bagvedliggende årsager til de problematikker, der fx sender befolkningerne i modtagerlande på flugt eller til at migrere.

Det er grundlæggende positivt, at den nye strategi samtænker humanitære indsatser med det langsigtede udviklingsarbejde. Det er dog vigtigt, at samtænkningen af udviklingsbistand og humanitære indsatser bliver en reel samtænkning og ikke en spareøvelse på bekostning af den langsigtede indsats. Dette kan sikres ved at sætte en minimumsgrænse for ressourceallokering indenfor de to typer af indsats.

Udkastets nuværende form, hvor udgangspunktet er én samlet partnerskabsaftale, der både indeholder de humanitære og de udviklingsmæssige indsatser, mener vi dog ikke er tilstrækkeligt. Det skaber ikke den nødvendige fleksibilitet til at sikre innovative løsninger på de udfordringer, modtagerlandene står overfor. BØRNEfonden anbefaler i stedet en administration af bistanden, der defineres ud fra modtagerlandenes behov, og som løbende giver mulighed for at sammensætte de bedste kompetencer til at løse specifikke udfordringer på tværs af indsatser og aktørtyper. Nytænkningen af udviklingsbistanden skal sikre, at vi får flere aktører og nye innovative løsninger på de udfordringer, modtagerlandene står overfor. BØRNEfonden foreslår derfor:

- At Danmark udbyder lokale rammer på lande- eller regionalniveau til at løse specifikke tværgående udfordringer, der kan søges af konsortier på tværs af sektorer og aktørtyper, der har kapacitet, know-how og lokalt kendskab til at løfte opgaven. Fx kan Udenrigsministeriet udbyde en lokal 3-5årig ramme til et land med fokus på fx at styrke den lokale arbejdsstyrke eller unge og jobskabelse m.v.
- At de netop godkendte landeprogrammer revideres i forhold til den nye udviklingspolitik. Ellers får vi først et reelt nybrud på operationelt niveau om 5 år.
- At større puljer og projekter skal kunne skaleres. I den nuværende form er midlerne låst i fastlagte rammer og for mange små puljer og projekter, som ikke understøtter en responsiv tilgang og ikke giver mulighed for reelle partnerskaber.

Når administrationen af bistanden gentænkes bør det være et væsentligt parameter, hvorledes den folkelige forankring sikres og udbygges. Vurderingen af de forskellige aktører skal derfor tage hensyn til disse aktørers evne til at kommunikere og involvere den danske befolkning og skabe opbakning til bistanden. BØRNEfonden anbefaler desuden, at man knytter måling og dokumentation af resultater til verdensmålenes indikatorer, og at man også i modtagerlande arbejder for at skabe synlighed omkring behov og resultater. Dette kan gøres ved at fremhæve og prioritere mål 17.8. Fokus på kommunikation af resultater og folkelig forankring vil også styrke muligheden for at indgå nye partnerskaber, da udviklingsarbejdet bliver en "vindesag".

Med knap 200 mio. kroner i årlige indtægter, næsten 60.000 sponsorbørn og over 700 medarbejdere er BØRNEfonden en af Danmarks største udviklingsorganisationer baseret på privatindsamlede midler. BØRNEfonden arbejder i nogle af verdens fattigste lande, primært i Vestafrika.